

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 392/2021-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátskou kanceláriou [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], v mene ktorej koná advokát a konateľ [REDACTED], proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Cdo 2/2020 z 27. januára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. mája 2021 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovatelia navrhujú napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Sťažovateľ v 1. rade ([REDACTED] ako žalobca v 1. rade v postavení vlastníka nehnuteľnosti (budovy telocvične a bazéna na [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]) a sťažovateľ v 2. rade ([REDACTED]) ako žalobca v 2. rade v postavení správcu predmetnej nehnuteľnosti a súčasne zamestnávateľa žalovaného [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „žalovaný“), ktorý bol v minulosti riaditeľom základnej školy, si žalobou z 27. augusta 2013 uplatnili proti žalovanému náhradu škody, ktorá vznikla na budove bazéna a bola spôsobená tým, že sťažovateľ v 2. rade ako objednávateľ, v mene ktorého konal žalovaný, uzatvoril zmluvu o dielo na opravu strešného plášťa budovy bazéna. Po vykonaní opravy došlo k zisteniu havarijnej situácie strechy bazéna, pričom hrozilo jej prepadnutie. Ku škode došlo tým, že žalovaný sám určil spôsob zhotovenia diela, nežiadal od zhotoviteľa zhodnotenie

stavu strechy, zanedbal vykonávanie pravidelnej kontroly a údržby nosnej konštrukcie strechy a nezabezpečil vybavenie plavárne funkčnou vzduchotechnikou napriek tomu, že o jej nefunkčnosti vedel. Vzhľadom na pracovnoprávny vzťah žalovaného a sťažovateľa v 2. rade bola v súdnom konaní požadovaná škoda vo výške štvornásobku priemerného zárobku žalovaného.

3. Okresný súd Trebišov (ďalej len „okresný súd“) žalobu sťažovateľov zamietol rozsudkom č. k. 13 C 160/2013 z 27. mája 2015 z dôvodu, že sťažovateľovi v 2. rade škoda nevznikla, pretože išlo o majetok sťažovateľa v 1. rade, a preto mal najprv žalovať sťažovateľ v 1. rade sťažovateľa v 2. rade a následne po úspechu v takom konaní by mohol sťažovateľ v 2. rade žalovať žalovaného.

4. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 2 Co 520/2015 z 22. novembra 2016 rozsudok okresného súdu potvrdil. Na základe dovolania sťažovateľov Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 1 Cdo 86/2017 z 30. mája 2018 zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie s odôvodnením, že nemožno považovať za správny právny záver krajského súdu o nedostatku vecnej legitímácie sťažovateľov, pretože sťažovateľ v 2. rade ako správca koná v mene vlastníka (sťažovateľa v 1. rade), čo sa týka zvereného majetku, a teda má aj povinnosť využívať všetky právne prostriedky na ochranu tohto majetku.

5. Krajský súd vo veci opätovne rozhodol rozsudkom č. k. 6 Co 212/2018 z 30. júla 2019 tak, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, tentoraz však z iných dôvodov.

6. Najvyšší súd napadnutým rozhodnutím v poradí druhé dovolanie sťažovateľov odmietol s odôvodnením, že:

a) pojem „procesný postup“ v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) nemožno vzťahovať na meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu (bod 12.3), nedostatok riadneho odôvodnenia je tzv. inou vadou konania (bod 13), na čom zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016 (bod 13.1) a v danom prípade „*obsah spisu*“ nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016 atď. (bod 13.2),

b) nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nezakladá vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (bod 14),

c) právnym posúdením sa účastníkovi neznemožňuje realizovať jeho procesné oprávnenia,

d) vyjadrenia žalovaného z 1. novembra 2016 a 15. augusta 2019 sa týkali postupu odvolacieho súdu podľa § 382 CSP, a preto nie je potrebné, aby takéto vyjadrenia vo veci samej súd doručoval druhej strane (bod 16.2),

e) sťažovateľmi vymedzené právne otázky nekorešpondujú s právnou otázkou, od ktorej vyriešenia záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (bod 25), pričom najvyšší súd uviedol, ktoré závery krajského súdu považoval za smerodajné (bod 25.1), a konkretizoval, že odvolací súd dospel v rámci právneho posúdenia existencie pasívnej vecnej legitímácie žalovaného k záveru, že v prejednávanom prípade nie je táto daná (bod 25.2), a teda v dovolaní absentuje také vymedzenie právnych otázok, od ktorých vyriešenia reálne závisel dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu (bod 26).

II. Argumentácia sťažovateľov

7. Podľa názoru sťažovateľov z uznesenia najvyššieho súdu nevyplýva, prečo dôvody nimi uplatňované ako porušenie práva na spravodlivý súdny proces v zmysle § 420 písm. f) CSP a nastolené právne otázky v zmysle § 421 ods. 1 CSP nie sú pre vec samu relevantné.

8. V súvislosti s ústavnou neudržateľnosťou napadnutého rozhodnutia v rozsahu bodu 6 písm. a) tohto uznesenia sťažovatelia poukázali na argumentáciu uvedenú v náleze ústavného súdu č. k. I. ÚS 116/2020 z 23. februára 2021, s ktorou sa stotožňujú.

9. Sťažovatelia tiež argumentovali, že najvyšší súd sa nepokúsil porozumieť ich dovolacím dôvodom napriek tomu, že v dovolaní veľmi podrobne namietali, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v intenzite napĺňajúcej prípustnosť a dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP tým, že krajský súd nepreskúmal skutkový stav zistený okresným súdom, hoci správnosť zistení okresného súdu sťažovatelia v podanom odvolaní spochybňovali, a rozhodné skutočnosti ustálil nezákonným spôsobom bez odborného alebo znaleckého zisťovania na základe názorov vyslúchaných osôb.

10. Osobitne sťažovatelia poukázali na skutočnosť, že krajský súd odvolanie sťažovateľov posúdil formalisticky a napriek tomu, že sťažovatelia namietali, že rozhodnutie okresného súdu vychádza z nesprávnych skutkových zistení, krajský súd dokazovanie nezopakoval. Rovnako namietali, že okresný súd, ako aj krajský súd nevyhodnocovali dôkazy jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach, ale závery prijímali na základe len súhrne vyhodnotených dôkazov. Podstata námietok sťažovateľov sa teda netýkala nenáležitého zistenia skutkového stavu, ale porušenia procesných predpisov upravujúcich zisťovanie skutkového stavu, a preto nesúhlasia so záverom najvyššieho súdu, že by nemalo ísť aj o vadu podľa § 420 písm. f) CSP.

11. Vo vzťahu k ústavnej neudržateľnosti napadnutého rozhodnutia v rozsahu písm. c) v bode 6 tejto ústavnej sťažnosti sťažovatelia uviedli, že nevyvodzovali prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP z právnych záverov krajského súdu a odôvodňovanie rozhodnutia „pre prípad“ vyvoláva pochybnosť o tom, či sa najvyšší súd snažil porozumieť argumentácii sťažovateľov v dovolaní.

12. Vo vzťahu k ústavnej neudržateľnosti napadnutého rozhodnutia v rozsahu písm. d) v bode 6 tejto ústavnej sťažnosti sťažovatelia uvádzajú, poukazujúc na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci ██████ proti Slovenskej republike, že vyjadrenie protistrany treba strane doručiť bez ohľadu na to, v súvislosti s aplikáciou akého inštitútu k vyjadreniu došlo. Podľa sťažovateľov niet pochybností, že vyjadrenia žalovaného k postupu odvolacieho súdu podľa § 382 CSP sú vyjadreniami, ktoré má súd povinnosť doručiť protistrane. Takéto procesné opomenutie súdu je hodnotené ako odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom (uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/141/2010, 5Cdo/92/2011, 5Cdo/115/2011, 5Cdo/200/2010, 2Cdo/209/2014).

13. Vo vzťahu k ústavnej neudržateľnosti napadnutého rozhodnutia v rozsahu písm. e) v bode 6 tejto ústavnej sťažnosti okrem nezrozumiteľnosti a vlastne úplnej všeobecnosti odpovede najvyššieho súdu sťažovatelia uviedli, že v podanom dovolaní namietli veľmi podrobne všetky právne otázky, na ktorých krajský súd vybudoval svoje rozhodnutie. Pokiaľ najvyšší súd osobitne zdôraznil, že bola významnou právnou otázkou pasívnej vecnej legitímácie, ktorú krajský súd vyhodnotil tak, že nie je daná, sťažovatelia túto právnu otázku vo vzťahu k obom sťažovateľom v dovolaní sformulovali a uviedli aj jej správne riešenie, uvádzajúc, že krajský súd sa odklonil od toho, ako vec záväzne najvyšší súd posúdil svojím prvým uznesením.

14. Napriek tomu, že sťažovatelia v dovolaní veľmi podrobne špecifikovali všetky pre vec relevantné právne otázky, najvyšší súd dovolanie odmietol s tým, že v podstate nemá na čo odpovedať. Takýto prístup je podľa názoru sťažovateľov ústavne neudržateľný.

15. Závery krajského súdu sú pritom celkom absurdné, keď krajský súd dospel k záveru, že žalovaný ako riaditeľ školy nie je zodpovedný za škodu ním spôsobenú na majetku sťažovateľa v 1. rade, a to ani proti sťažovateľovi v 2. rade, ani proti sťažovateľovi v 1. rade. Takýto záver je neudržateľný. Nie je možné súhlasiť so záverom najvyššieho súdu o tom, že by sťažovatelia nevymedzili relevantné právne otázky, teda také otázky, od ktorých vyriešenia reálne záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie. Najvyšší súd svojím rozhodnutím zabránil prístupu sťažovateľov k dovolaciemu súdu, teda došlo k zásahu do základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

16. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľov ako neprípustného.

17. Ústavný súd aj s poukazom na svoju stabilizovanú judikatúru zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú/nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí (v zásade) do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je v zásade otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 471/2017). Výnimkou je len situácia ústavnej neudržateľnosti rozhodnutia najvyššieho súdu.

18. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 593/2017). Pri uplatňovaní právomoci podľa čl. 124 ústavy ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05).

19. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, z novších napr. II. ÚS 206/2015, I. ÚS 41/2019). Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

20. Najvyšší súd rozhodoval o dovolaní sťažovateľov napadnutým uznesením už druhýkrát, pričom v prvom dovolacom konaní bol rozsudok krajského súdu č. k. 2 Co 520/2015 z 22. novembra 2016 zrušený a vec vrátená krajskému súdu pre nesprávny právny záver krajského súdu týkajúci sa aktívnej legitímácie sťažovateľov ako žalobcov, konkrétne sťažovateľa v 2. rade, ktorý ako správca majetku sťažovateľa v 1. rade je povinný používať všetky právne prostriedky na ochranu majetku, ktorý má v správe. Aktuálne dovolanie sťažovateľov, v ktorom uplatnili dovolacie dôvody podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, proti rozsudku krajského súdu č. k. 6 Co 212/2018 z 30. júla 2019, ktorým potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie (avšak čiastočne z iných dôvodov), najvyšší súd odmietol ako neprípustné v zmysle § 447 písm. c) CSP.

21. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP najvyšší súd po všeobecnej charakteristike prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP uviedol, že obsah spisu v právnej veci sťažovateľov nedáva žiadny podklad pre uplatnenie stanoviska občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu R 2/2016, nejde o prípad nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý v odôvodnení svojho rozhodnutia citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil právne závery, považujúc za vecne správne rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktoré z čiastočne iných dôvodov potvrdil (§ 387 CSP), vychádzajúc z právneho názoru najvyššieho súdu uvedeného v zrušujúcom uznesení č. k. 1 Cdo 86/2017 z 30. mája 2017. Za dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP nebolo možné podľa najvyššieho súdu považovať ani to, že krajský súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sťažovateľov, a ani ich tvrdenie, že súdy rozhodli bez náležitého zistenia skutočného stavu, v konaní neboli vykonané všetky nimi navrhované dôkazy a dôkazy boli nesprávne vyhodnotené. Najvyšší súd tiež zotrval na závere, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením, poukazujúc na judikát R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu.

22. V súvislosti s tou časťou odôvodnenia napadnutého uznesenia, v ktorej najvyšší súd, argumentujúc ustálenou judikatúrou, uvádza, že pri posudzovaní dovolania podľa § 420 písm. f) CSP sa procesným postupom rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a marniaci možnosti jej aktívnej účasti na konaní, poukazuje ústavný súd na svoje nedávne rozhodnutia (nálezy sp. zn. I. ÚS 116/2020 – uvádzaný aj sťažovateľmi a sp. zn. II. ÚS 120/2020) a ich závery, z ktorých vyplýva potreba prehodnotenia judikatúry najvyššieho súdu vo vzťahu k posudzovaniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Súčasne ústavný súd dodáva, že aj právny záver najvyššieho súdu o tom, že dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP

nemôže spočívať v nedostatkoch odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia a zakladá len tzv. inú vadu konania, poukazujúc na judikát R 2/2016, bol aktuálnou judikatúrou ústavného súdu tiež prekonaný (pozri uznesenia sp. zn. IV. ÚS 314/2020 a sp. zn. IV. ÚS 105/2021). Táto časť odôvodnenia však nebola pre rozhodnutie najvyššieho súdu napadnutým uznesením podstatná.

23. Sťažovatelia v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP tiež argumentovali, že im neboli doručené vyjadrenia žalovaného z 10. novembra 2016 a 15. augusta 2019. Z obsahu spisu podľa najvyššieho súdu vyplynulo (čo sťažovatelia nespochybnili, pozn.), že podaním z 10. novembra 2016 reagoval žalovaný na výzvu odvolacieho súdu, aby sa vyjadril k novej aplikácii § 420 Občianskeho zákonníka. Totožná výzva bola doručená aj sťažovateľom. Podanie žalovaného z 15. augusta 2019 bolo jeho vyjadrením k vyjadreniu sťažovateľov, ktorým reagovali na výzvu odvolacieho súdu k možnému použitiu § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Výzva bola doručená obom procesným stranám.

24. Ustanovenie § 382 CSP je vyjadrením zásady právnej istoty v civilnom sporovom konaní, ktorého súčasťou je i princíp predvídateľnosti súdnych rozhodnutí. Účelom citovaného zákonného ustanovenia je zabrániť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí odvolacími súdmi, teda takých, v ktorých odvolací súd založí svoje rozhodnutie na odlišných právnych záveroch ako súd prvej inštancie za splnenia podmienky, že strana sporu sa nemala možnosť k takémuto právnomu posúdeniu veci v konaní vyjadriť, právne argumentovať, prípadne predložiť relevantné dôkazy.

25. Z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že krajský súd pri rozhodovaní o odvolaní využil práve procesný postup podľa § 382 CSP a vyzval procesné strany, aby sa vyjadrili k možnému použitiu § 420 Občianskeho zákonníka, čo aj urobili. Následne odvolací súd potvrdil prvoinštančný rozsudok.

26. Ústavný súd dodáva, že zo sťažovateľmi akcentovaného rozhodnutia ESLP [REDAKOVANÉ] proti Slovenskej republike nevyplýva, že by ESLP v záujme rešpektovania kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní požadoval doručenie podania účastníka konania protistrane na vyjadrenie za každých okolností. Pre doručenie podania na vyjadrenie protistrane sa požaduje, aby dané podanie otváralo priestor pre ďalšiu diskusiu, resp. iný osobitný dôvod. V bode 46 rozhodnutia vo veci ESLP uvádza: „Vzhľadom na všetky okolnosti predostreté súdu súd dospel k záveru, že nebolo preukázané – vládou alebo inými prostriedkami – že by boli dané nejaké osobitné okolnosti, na základe ktorých by vyjadrenia odporcu nemali byť oznámené navrhovateľovi. Predovšetkým, nebolo preukázané, že by možnosť daná navrhovateľovi oboznámiť sa s vyjadrením odporcu a jeho prípadné vyjadrenie sa k nemu nemala žiaden vplyv na výsledok konania buď z dôvodu, že odporcom zaujatý právny postoj neotváral priestor pre ďalšiu diskusiu, alebo z akéhokoľvek iného osobitného dôvodu (pozri Ringier Axel Springer v. Slovenská republika, bod 87, s ďalšími odkazmi).“ Rovnako z rozhodnutí ESLP z 15. 1. 2013 vo veci Hanzl a Špadrna proti Českej republike, z 29. 3. 2011 vo veci Matošek proti Českej republike alebo z 29. 3. 2011 vo veci Čavajda proti Českej republike, pri ktorých ESLP využil právomoc podľa čl. 35 ods. 3 písm. b) dohovoru v znení Protokolu č. 14 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vyhlásiť za neprijateľnú každú individuálnu sťažnosť, pokiaľ sa domnieva, že sťažovateľ neutrpel podstatnú ujmu, možno vyvodit', že (aj) pre porušenie zásady kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní v prípade nedoručenia vyjadrenia účastníka konania protistrane na vyjadrenie sa požaduje, aby takýmto postupom došlo k spôsobeniu podstatnej ujmy

na právach sťažovateľa (I. ÚS 457/2016). Uvedené názory podporuje aj najnovšia judikatúra ESLP, konkrétne rozhodnutie vo veci [REDAKOVANÉ] proti Slovenskej republike z 15. 10. 2020, ktorým zamietol sťažnosť menovaného pre porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu nedoručenia vyjadrenia protistrany v dovolacom konaní, poukazujúc na skutočnosť, že predmetné vyjadrenie neobsahovalo žiadne nové skutkové ani právne tvrdenia.

27. Ústavný súd k uvedenému dodáva, že sťažovatelia v ústavnej sťažnosti konštatovanie najvyššieho súdu, že z dôvodu nedoručenia vyjadrení žalovaného k postupu podľa § 382 CSP nebolo porušené ich právo na spravodlivý proces, relevantne nespochybnili a najmä v ústavnej sťažnosti nijako nepreukázali, že by vo vzťahu k týmto vyjadreniam mohli uviesť nejaké podstatné skutočnosti, ktoré boli spôsobilé ovplyvniť výsledok konania.

28. S výnimkou všeobecnej charakteristiky prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, v posudzovanom prípade dospel ústavný súd k záveru o ústavnej akceptovateľnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vo vzťahu k odmietnutiu dovolania sťažovateľov vo vzťahu k dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP ako neprípustného, vychádzajúc zo skutočnosti, že najvyšší súd sa mimoriadnym opravným prostriedkom sťažovateľov a jemu predchádzajúcim postupom dostatočne zaoberal (body 13 až 16), čím poskytol ochranu ich označeným právam, čo je pre ústavný súd pri posudzovaní napadnutého rozhodnutia podstatné. Najvyšší súd rozhodol o dovolaní sťažovateľov zákonom predpokladaným spôsobom, rešpektujúc pritom citovanú relevantnú právnu úpravu vzhľadom na jej účel. Ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), ktorý by nemal oporu v procesných kódexoch.

29. Najvyšší súd sa v sťažovateľmi napadnutom uznesení zaoberal aj prípustnosťou dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP tak, ako ho vymedzili sťažovatelia v postavení dovolateľov. Sťažovatelia v dovolaní namietali odklon od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu [§ 421 ods. 1 písm. a) CSP] v súvislosti s predchádzajúcim uznesením najvyššieho súdu (ktorým zrušil predchádzajúce rozhodnutie odvolacieho súdu) pri právnom posúdení otázky aktívnej legitímácie sťažovateľov, otázky vzniku škody aj na majetku sťažovateľa v 2. rade, otázky splnenia oznamovacej povinnosti žalovaného o havarijnom stave strechy, ako aj v otázke náhrady škody proti viacerým zodpovedným osobám (R 11/2018 a R 3/1969). Ako otázku dosiaľ v rozhodovacej praxi neriešenú [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP] sťažovatelia označili otázku, či je možné vylúčenie zodpovednosti s poukazom na absenciu kvalifikácie, keď zodpovedná osoba nezabezpečí ani náhradné plnenie kvalifikovanou osobou.

30. Podľa ústavného súdu záver prijatý v napadnutom uznesení dovolacieho súdu, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej, je ústavne plne akceptovateľný. Uvedenému záveru musí zodpovedať aj argumentácia dovolateľa, pokiaľ ide o vymedzenie prípadnej nesprávnosti právneho posúdenia odvolacím súdom a pokiaľ ide o uvedenie právnej argumentácie, ako mal podľa jeho názoru odvolací súd vec správne posúdiť. Táto povinnosť sa vzťahuje nielen na samotné vymedzenie právnej otázky, ktorá musí byť pre rozhodnutie vo veci rozhodujúca, ale aj na to, aby právna otázka (a dovolateľom predložené právne posúdenie veci) mala oporu v skutkovom stave zistenom súdmi nižšej inštancie. Odvolací súd v danej právnej veci ustálil, že uplatnený nárok nemožno priznať sťažovateľovi

v 1. rade ako nárok vyplývajúci z pracovnoprávneho vzťahu, pretože medzi ním a žalovaným takýto vzťah absentuje (body 35 a 36 odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu); že v preskúmvanej veci si sťažovatelia uplatnili náhradu škody, ktorú mal žalovaný spôsobiť pri vykonávaní činnosti v rámci svojich pracovnoprávnych povinností, za ktorú škodu však v zmysle § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka zamestnanec nezodpovedá, ale zodpovedá za ňu jeho zamestnávateľ; že pri aplikácii § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka na strane žalovaného absentuje pasívna vecná legitímácia pre tento typ zodpovednosti za škodu; že napriek aktívnej vecnej legitímácii sťažovateľa v 1. rade nie je možné žalobe vyhovieť z dôvodu neexistencie pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného; že sťažovateľ v 2. rade je s poukazom na závery dovolacieho súdu (sp. zn. 1 Cdo 86/2017) aktívne vecne legitímovaný na podanie žaloby; že sťažovateľ v 2. rade je „iba“ správcom majetku sťažovateľa v 1. rade a nie jeho vlastníkom; že uplatnený nárok nemožno sťažovateľovi v 2. rade ako správcovi majetku konajúcemu v mene sťažovateľa v 1. rade priznať ako nárok vyplývajúci z pracovnoprávneho vzťahu, pretože žalovaný nie je a nikdy nebol v pracovnoprávnom pomere k sťažovateľovi v 1. rade; že napriek aktívnej vecnej legitímácii sťažovateľa v 2. rade nie je možné žalobe vyhovieť z rovnakého dôvodu ako pri sťažovateľovi v 1. rade, teda z dôvodu neexistencie pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného.

31. Krajský súd, rešpektujúc právny názor dovolacieho súdu vyslovený v uznesení sp. zn. 1 Cdo 86/2017 a týkajúci sa existencie aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľov, dospel k záveru, že v danej právnej veci absentuje pasívna vecná legitímácia na strane žalovaného, čím sa uvedená právna otázka stala významnou a záviselo od nej dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Sťažovateľmi namietané právne posúdenie týkajúce sa vyriešenia nimi vymedzených právnych otázok by mohlo mať podľa najvyššieho súdu znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 CSP iba vtedy, ak by výsledok riešenia týchto otázok (posúdenia a vyhodnotenia) predstavoval jediný a výlučný dôvod, pre ktorý bolo v spore rozhodnuté v ich neprospech, čo nebol prípad sťažovateľov.

32. Pokiaľ ide o dôvody prípustnosti dovolania uplatnené podľa § 421 ods. 1 CSP, sú v napadnutom rozhodnutí zdôvodnené dostatočne presvedčivo. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nemožno považovať za formalistické, neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by bolo založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení Civilného sporového poriadku (upravujúcich prípustnosť dovolania a dovolacie dôvody v civilných veciach). V odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa najvyšší súd zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s argumentáciou sťažovateľov, ktorou odôvodňovali prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP.

33. Ústavný súd dodáva, že sťažovateľ v 1. rade si náhradu škody z titulu nekvalitne prevedeného diela – opravy strechy uplatnil v osobitnom konaní (vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 12 C 189/2014) proti zhotoviteľovi diela, teda právny prostriedok ochrany jeho práva na súdnu ochranu ako vlastníkovi dotknutej nehnuteľnosti mu zostal zachovaný.

34. Ústavný súd zdôrazňuje, že preskúmava skutkové a právne závery súdov z hľadiska parametrov ústavnej udržateľnosti, a to z hľadiska základného práva, ktorého porušenie je namietané. Nie je teda úlohou ústavného súdu, aby v prípade takej (ústavnej) udržateľnosti komplexne nahrádzal rozhodovanie všeobecného súdu. Vzhľadom na uvedené ústavný súd v dotknutej veci odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľov ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2021

Libor Duľa
predseda senátu